

Fenstadsøkningen

Organ til fremme av det kulturelle, sosiale og aktive miljø i Fenstad

Nr. 2 • 2017 • Utgiver: Fenstad Vel

To x 70 år i Fenstad

Fenstad vannverk og Skolemusikken

A/L Fenstad vannverk ble grunnlagt 17. oktober 1947 og var drikkevannkilde for Fenstad frem til 1985. Bildet er fra en befaring i forbindelse med utvidelse av vanntilførsel fra Odalen. På bildet kjenner vi igjen fra venstre Per Pedersen, Anton Smedsrud - uten hatt, Hans Aulie med ryggen til og muligens Kristian Bøhn og Sverre Johansen. Damene er Gerd Moen, Hildur Moen, Signe Aaslund, Annemor Pedersen med mørkt hår og Ingrid Bøhn i midten

A/L Fenstad vannverk

Jerpestad Guttemusikkorps ble startet opp høsten 1947 av skolestyrer Harald Henanger på Jerpestad skole. Korpset har vært aktivt siden og er nå Jerpestad og Brårud Skolekorps. Vi i bygda har alltid vært stolt av skolekorpset og setter pris på at det fortsatt er aktivt. Det er en klar berikelse av Fenstad, både øst og vest, at vi har et levende musikkorps ved Fenstad skole.

Fenstad vel

Dagene blir kortere og kveldene stadig lengere. Vi tilbringer flere og flere timer i sofaen foran TV'n og kanalene kjemper om vår interesse. Nye serier starter og gamle børstes støv av. Greit nok at vi skal kose oss, men samtidig bidrar dette til at vi blir passive både fysisk og sosialt.

Høsten er en utrolig fin tid ute i naturen. Skogen bugner nå av bær og sopp. Hvert år visner det bort tonnevis med bær i skogene våre. Det er en enorm ressurs som står og venter på oss rett utenfor stuedøra.

I tillegg til matauke, bidrar også slike turer til at vi får litt trim. Hvorfor ikke be med naboer eller venner på neste tur, da får vi med den sosiale biten også. En kaffekopp og prat på en stubbe i skogen er utrolig hyggelig. Vi trenger alle en god porsjon sosial omgang. Det sitter også mange rundt om som helt sikkert ville sette pris på å få besøk. Vår oppfordring blir derfor å dele kvelder og helger framover høsten mellom TV'n, naturen og familie/venner.

Vi i velet går en travel høst i møte. Det skjer mye på huset vårt om dagen. Vi skal bygge terrasse på baksiden og pusse opp gulvet i salen. Hvis tid og penger strekker til, skriker også kjøkkenet etter fornying. Vi skal ha flere quiz-kvelder og Cafe Nes flyttes fra Kirkestua til Velhuset. Vi avslutter både rebusene og stolpejakten som har forgått i skogene våre i sommer. Til slutt lover vi å følge opp våre engasjement overfor kommunen. God høst.

Teknisk redaktør: Boye Tranum

En kaffepause sammen med Inge Moen ved Ellingsjøen tidlig på våren satte nysgjerrigheten i gang, vi ønsket å finne ut mer om vannverket i bygda.

I bygdebøkene var det relativt lite å hente, men derimot ble etterkrigstidas vannforsyning beskrevet av Statens Institutt for Folkehelse i 1946 :”På Jerpestad Skole har de rørbrønn, som imidlertid var helt tom for vann. Etter lærerinnens opplysninger ga den vann bare en kort tid av året også i normale år, så de hvert år måtte kjøre vann til skolen –” Konklusjonen i denne rapporten var at distriktets vannforhold var dårlige og at vann fra flåbrønner og urensset ellevann ikke var godt nok. Det viktigste kravet i denne perioden var å få sikker vanntilførsel, innlagt vann i hus og fjøs. Stortingsrepresentant Liv Tomter var en pådriver i dette arbeidet

og ble i 1946 leder av ei nemnd som skulle utrede vannforsyninga på landsbygda. I Nes kommune var Bernhard Henriksen på Rød leder av plankomiteén for vannverk.

Derfor var det

interessant å lese beretningen fra A/L Fenstad Vannverk som beskriver at det allerede 1944 ble holdt et forberedende møte om å benytte Ellingsjøen som vannkilde. Komite bestående av Nils Hansen, Karl Martinsen , Jens Tærud og Harald O. Aarhus skulle arbeide videre med saken. I 1946 ble det holdt møte på Bøndernes Hus hvor ca 90 interesserte møtte opp, I møtet deltok også Bernhard Henriksen, ordfører Tomter og diplomingeniør Ragnvald Stokke. Arbeidskomiteen ble supplert med Kristian Bøhn og Reidar Riiser og komiteen startet arbeidet med nødvendige søknader og innhenting av lån.

Fenstad Vel sin hjemmeside har mye spennende informasjon om bygda vår.

www.fenstad.no

Fenstad vel

rk – et lite tilbakeblikk

Tre initiativtakere til markeringe, Sverre Rimstad og Erland Skogli på bilde, Bente Aarhus tok

17.10.1947 ble A/L Fenstad Vannverk stiftet i konstituerende generalforsamling, og det første styret besto av Nils Hansen, Jens Tærud, Karl Martinsen, Kristian Bøhn og Reidar Riiser.

Formann Nils Hansen redegjorde for finansieringsplanen : Lån 200.000,- statsbidrag 155.000 og kommunebidrag 125.000,-. kr 540.000,- (I dagens kroneverdi over 9 mill.kr) Et tøft

prosjekt! Disse foregangsmenn fortjener honnør og stor takk for det arbeidet de startet opp.

Kanskje bortsett fra elektrisiteten, har innlagt vann vært den største forbedring av levevilkårene og gitt stor helsegevinst. For befolkningen på landsbygda som også skulle forsyne dyra med drikkevann, ble det en betydelig lettere hverdag.

Utbyggingen av vannverket kan i korte trekk beskrives slik:

1950 startet arbeidet med graving av hovedledning. Første byggetrinn var fra Borgersrud fram til krysset, nordover til Rolstad og

sørover til Holter Meieri og vest til Fenstad Kirke.

1951 ble det sprengt 600 m ledning ned til Borgersrud og samme året startet graving av ledning til Ihle.

Dammen ved Ellingsjøen ble støpt i 1953. Grunneiere fikk erstatninger som følge av sprengningsskader og skader som følge av oppdemming. Bl.a. måtte Rolstads hytte på odden hvor 4H lavvo

nå ligger, tas ned og selges. Totalt ble det utbetalt kr 30.000 i erstatninger. 1951 fikk de første andelshavere innlagt vann i Fenstad.

I årsberetningen for 1955 angis at Ellingsjøen nå forsyner abonnenter i Vestre Fenstad, Opakermoen, Greniskogen, Vormsund, Røa og ned til Vandsemb.

1.juli 1978 overtok Nes Kommune driften av Fenstad Vannverk, og fram til 1985 ble det tatt ut drikkevann fra Ellingsjøen.

En selvoppnevnt arbeidsgruppe bestående av Sverre Rimstad, Bente Aarhus og Erland Skogli har kontaktet aktuelle grunneiere for å kunne finne egnet sted for oppsetting av et enkelt "minnesmerke" ved Ellingsjøen.

Fenstad Vel vil delta i den videre prosessen og sammen håper vi å finne en høvelig måte å markere dette 70-års jubileet i oktober 2017. Vi håper også å kunne utgi et lite hefte med mer historie om denne viktige hendelse i vårt lokalmiljø. Vi har fått fatt i noen bilder, men hvis noen i Fenstad har bilder eller historier de vil dele med oss, hadde det vært fint.

isenkrambutikken ...en annerledes jernvareforretning...

Adresse: Eidsvollvegen 481-515, 2160 Vormsund
Tlf: 63 90 11 90 - www.isenkrambutikken.no

Din jernvarebutikk i Fenstad!

Jerpestad og Brårud skolekorps 70 år

1947 - 2017

Jerpestad og Brårud skolekorps er i dag et resultat av Jerpestad Guttemusikkorps som startet opp høsten 1947. Det var skolestyrer Harald Henanger på Jerpestad skole som tok initiativet til å starte et korps mot slutten av 1946, og høsten 1947 var Jerpestad Guttemusikkorps en realitet. Korpset har vært i kontinuerlig drift siden oppstart, og er trolig det eldste korpset i Nes.

Tekst: Berit Rimstad

Høsten 2017 feirer Jerpestad og Brårud 70 år. Det er ikke funnet noen bestemt dato for oppstart høsten 1947. Som en del av 70-års markeringen er det samlet inn historie fra korpsets oppstart og frem til i dag. Musikantene har gjennom årtier lagt ned stor innsats i korpset, og det er utført svært mange timer med dugnadsarbeid blant foresatte særlig. Korpset har hatt gode dager, og mer utfordrende dager. Særlig sårbart har det tidvis vært med rekruttering til korpset. Selv om det i perioder har vært få med i korpset, har det alltid vært en kjerne som har holdt det gående. Etterhvert har det startet nye aspiranter, og korpset har gjentatte ganger bygget seg opp igjen til et mer robust korps. For ti år siden, høsten 2007, hadde korpset en topp. Det var over 50 medlemmer i korpset dette året. Etter dette har antallet medlemmer falt, og i 2015 var det 6 stykker igjen i hovedkorpset. Nå har flere startet opp, og per dags dato teller vi 18 flotte medlemmer totalt.

Begynnelsen

Henanger sin idé om et korps ble godt mottatt, men det måtte samles inn kapital for å kunne kjøpe inn instrumenter og etterhvert uniformer til

Hovedkorpset 17. mai 2017

et korps. Det ble arrangert basarer på Nordby. Alle i bygda som hadde mulighet til å bidra med gevinster, var meget positivt. Dette kunne være f.eks. 1 sekk poteter, ett snes egg, 1 kasse epler, strikkeluer, strikkegensere, sokker med mer. Henanger laget «årer» til loddsalg, og basarene var godt besøkt. Under basarene ble det også skutt med luftgevær, og her var konkurransen tøff. Dette resulterte i mange penger i kassen. Da tilstrekkelig midler var oppnådd,

skrev han for hånd notebliader med besifring. Henanger hadde notekunnskap, og fikk dette bra til. Etterhvert kom det til flere marsjer og melodier, og det samme arbeidet fortsatte.

Med tiden ble det økonomi til å skaffe uniformer. «Hjelpeforeningen» ved mødrene Oline Riiser, Ragna Hogsnes, Petra Kristensen, Hjørdis Valstad og Gunvor Kværnhaugen ivaretok det praktiske rundt korpset. Ved første 17. mai-spilling var antrekket sorte bukser, hvite skjorter og sort/hvite båtluer. Emblemene som prydet skjortene ble brodert i håndarbeidstimen på Jerpestad, og bukser og skjorter var mødrenes verk.

Korpset var mye engasjert rundt i Nes kommune, da det var det eneste korpset i begynnelsen. Særlig 17. mai var en slitsom dag for musikantene. Det bar fra Jerpestad skole via Fenstad kirke til Bøndernes hus. Der var det leker, boller og brus. Denne dagen kunne korpset spille andre steder senere på dagen.

Skolemusikken på slutten av 50 tallet

reiste Henanger til et firma som het FARRE i Oslo for innkjøp av instrumenter og notebliader på kjente marsjer.

Nye instrumenter var dyre, så i første omgang var det kun brukte instrumenter. Henanger kjøpte også inn kun ett notebliad for hver marsj / melodi. Til de andre instrumentene

Korpset deltok i mange stevner, og her ble det utdelt medaljer. Det ble festet stjerner på båtlueene til den enkelte som bevis på antall år i korpset, en stjerne per år. Tradisjonen om sommeren var en tur med Skibladner. Da reiste korpset gratis mot at de spilte ved hvert stoppested tur / retur Eidsvoll-Lillehammer. Dagen ble lang, de var borte fra 09-21. Henanger sin interesse for musikk og sang var hans særlige grunn til engasjementet han hadde for korpset. Alt arbeidet var ubetalt, men han nøt ære og respekt av bygdefolket for sin innsats.

1950-tallet

På 1950-tallet var det få skoler i Nes som hadde egne korps, og Jerpestad-musikken fikk spilleoppdrag rundtomkring. Blant annet finnes det bilder fra en opptreden på Gamle Hvam på starten av 50-tallet og senere ved åpning av den nye fotballbanen i 1956. Noe senere ble det fast tradisjon å «vekke bygda» på 17.-mai med hornmusikk fra lastebil. Dette ble etterhvert forbudt, men startet som en tradisjon igjen i 2007 etter nødvendige tillatelser.

De første årene var navnet Jerpestad Guttemusikkorps, men i 1956 kom det med 4 jenter i korpset. De måtte bevise sin musikalitet ved å synge solo for skolestyrer Henanger. Etterhvert fikk jentene flertall i korpset.

Uniformer

Ved korpsets 10-års jubileum i 1957 kunne korpset vise frem nye uniformer. Karmosinrøde, korte jakker og mørke bukser/skjørt samt de opprinnelige sorte/hvite båtlueene. Det skulle gå 10 nye år før andre uniformer ble tatt i bruk. De røde jakkene var et skredderprodukt, og det ble for dyrt å supplere slike uniformer. Nytt antrekk ble blå blazere, hvite skjørt/grå bukser og hvite luer - et resultat av stor foreldreinnnsats ved symaskinene og blazere fra Trio Sport på Årnes. I 1979 fikk korpset igjen nye uniformer med franskinspirerte grønne caper over grønne bukser / skjørt og vester med gule bluser. Igjen var det en stor foreldreinnnsats ved symaskinene. 17. mai 1987 fikk korpset endelig sine nåværende uniformer, mellomblå med røde effekter. Dessverre regnet det denne dagen, slik at de fine, nye uniformene ikke kom helt til sin rett

under regntøyet. Arve Holmen var særlig stolt av sin nye uniform. I mange år var han en selvskreven hjelpedirigent og en «maskot» for korpset. Han deltok stort sett alltid på korpsøvelsene, og fikk dirigere en marsj mot slutten av fellesøvelsen hver gang.

Aktiviteter

Et høydepunkt gjennom året har alltid vært 17. mai. Da har korpset en sentral rolle i toget som har gått fra Jerpestad skole og etterhvert annethvert år fra Brårud skole, til Fenstad kirke. De siste årene, etter skolesammenslåingen mellom Brårud og Jerpestad skole til nå Fenstad skole, har toget gått fra Fenstad skole til Fenstad kirke. Gjennom årene har korpset hatt øvelser hver uke, både i gruppe og individuelt, seminarer, konserter, spilling ved enkelte kirkehøytider. Det har vært samarbeid med andre korps, for eksempel en ekstra kontakt med Torshov skoles musikkorps med felleskonserter på 1980- og 1990-tallet.

I 1964 var det en stor markering av 150 år for grunnloven, og i Nes var det felles arrangement i Vormsund. På 70-tallet var «Nes-festivalen» den store mønstringen for korpslivet i Nes. På denne tiden hadde også Opaker og Vormsund store skolekorps, og det ble holdt flotte konserter på Vormsund ungdomsskole. I 1980 ble det gjennomført et stort arrangement i Fenstad Kirke, der Willy Injers «blomstershow» ble arrangert. Her kom det tydelig frem hvilken rolle kirken

Arve Holmen var med i mange år

kunne ha som konsertlokale og samlingspunkt.

I 1985 endret korpset navn til Jerpestad og Brårud Skolekorps. Utgangspunktet for dette var en dialog mellom representanter fra Jerpestad Musikkorps og Vestsiden musikkorps. Skolekorpset skulle ivareta skolemusikken, og Vestsiden skulle være et junior / voksenkorps. Korpsene har deretter hatt et godt samarbeid i mange sammenheng. I 1995 hadde korpsene en stor felleskonsert i Nes kirke. Korpsene bytter på, og spiller annethvert år i kirka på 17. mai, lysmesse og julaften. De siste årene har korpset spilt sammen på 17. mai.

Skolemusikken 1977

Skolekorpset har hatt flere ulike konserter, og representanter fra korpset har også deltatt i forskjellige sammenheng gjennom tidene. Dette gir musikantene fine utfordringer og en stor spennvidde. De har deltatt på hyggekvelder på bedehuset i Skogbygda, og hyggearrangementer på Kirkestua i Fenstad blant annet. Flere av musikantene har individuell undervisning med lærere fra Nes Kulturskole, og har gjennom kulturskolen spilt på ulike arrangement i bygda. Blant annet stod solister fra korpset vårt for fanfaren ved åpningen av Nes Kulturhus. Det har vært

Skolemusikken tidlig 2000 tallet

samarbeidsprosjekt med andre korps i Nes, der felleskorpset blant annet har deltatt i Akershusmesterskapet i 1997. Ellers har korpset deltatt på festivaler, korpstreff og konserter. De siste årene har det vært avholdt felleskonsert i Nes, der korpset har byttet på å stå for arrangementet. I år, 2017, arrangerte vi felleskonserten på Vormsund ungdomsskole, som en del av vårt 70-års jubileum.

Korpset har tradisjoner for å reise på seminarer og korpsturer. Det har blant annet vært arrangert turer til Trondheim, York, Italia, England og Sverige. I år hadde vi korpsseminar på

stadighet reparere instrument, ha tilbehør som stativer, noteklyper og fliser. Dirigent og instruktører er ansatte og skal lønnes. Utover dette skal deler av utgifter til ulike arrangement dekkes. Det er lagt ned en formidabel innsats gjennom mange år for å få inn penger til korpset. Takk til alle som har bidratt her! Det har vært loddsalg, lynlotteri, salg av juletrær og julenek, salg av «Jul i Nes», arrangement av loppemarked, kafé-inntekter fra musikk-kaféer for å nevne noe. I tillegg er vi takknemlige for alle som tegner støttemedlemskap hos oss, da det er penger som kommer godt med

til all drift. Det lokale næringsliv har også støttet korpset i en rekke sammenheng.

Nå og fremover

Siden forrige jubileum i 2007, da korpset nådde nye høyder med antall medlemmer, har gjengangsmelodien i årsrapportene vært «frafall og

rekruttering». Det er kjent at antallet medlemmer har variert gjennom årene, og det er ikke første gang korpset har vært på «nedadgående». I 2017 spilte korpset for første gang alene på flere år i det lille toget på 17. mai igjen, kun med støtte på slagverk. Korpset er i vekst, og har etterhvert fått en trygg og stødig kjerne med musikanter igjen.

Dagens dirigent,

Tiffany Sindre, uttaler seg meget positivt om gruppen musikanter. Hun trygger dem til stadighet i at «vi er spilledyktige». Det er rørende å se korpset spille i dag, og det er med stor glede vi som tilhørere kan nyte av spillegleden musikantene har. Vi er glade for å feire 70 år i år, og ønsker nye medlemmer hjertelig velkommen i årene fremover.

Dirigenter gjennom tidene:

1. Harald Henanger
2. Åse (Sydtangen) Jødal
3. Finn Morterud
4. Tone (Støverud) Bergly
5. Leif Rander
6. Einar Stokker
7. Trond Arntsen
8. Trond Myrvang
9. Ivar Bjørn
10. Ole Kristian Fredriksen
11. Birgit Kjuus
12. Alf Magne Johansen
13. Jack Gundersen
14. Lene (Lauritsen) Thon
15. Fredrik Arntsen
16. Stig Sydtangen
17. Tommy René Stordal
18. Tiffany Sindre

**Kom til oss så hjelper vi deg med fargesetting,
løsninger tilpasset ditt hjem og din smak!**

FARGERIKE
SLETVOLD

Ringvegen 23 - Jessheim - Tlf. 63 97 06 09
Mandag-fredag 09-18 Torsdag 09-19 Lørdag 09-16
www.fargerike-sletvold.no

Aktiviteter i Fenstad

Tidspunkt	Aktivitet	Arrangør	Sted	Kommentar
13. September kl 19	Quizkveld m/bevertning	Fenstad Vel	Velhuset	Husk påmelding
21. September kl 18	Korsang	Godt & blanda og Årnes kirkekor	Årnes	Under Brød & Circus
23. September kl 10-14	Loppemarked	Jerpestad & Brårud skolekorps	Nordre Rolstad gård	
13.-16. Oktober	Nes Revyen «Nes på Nytt»	Nes revy og amatørteater	Nes Kulturhus	
14. Oktober kl 12-15	Jubileumsdag	Jerpestad & Brårud skolekorps	Nordby forsamlingshus	Kafe Audun Breen deltar
14. Oktober 1030-1700	Fortellerseminar	Kulturminnebøndene og Hanen Viken	Veset	Påmelding innen 7.10- veset@online.no
22. Oktober kl 13	Markering: Fenstad vannverk - 70 år	Fenstad Vel og	Ellingsjøen	
18. Oktober kl 19	Quizkveld m/bevertning	Fenstad Vel	Velhuset	Husk påmelding
19. Oktober kl 19	Salmekveld	Godt & blanda og Årnes kirkekor	Årnes kirke	
29. Oktober kl 16	Konsert med Vestsiden. Godt & blanda deltar	Vestsiden musikkorps	Vormsund ungdomsskole	
24.-26. November	Forestillingen «En jul i gamle dager»	Nes kulturskole	Nes kulturhus	Godt & blanda deltar
29. November kl 19	Quizkveld m/bevertning	Fenstad Vel	Velhuset	Husk påmelding
2. Desember kl 12:00	Julegrantenning	Fenstad Vel	Joker	Nissen, Hestekjøring for barna, Sang og musikk
5. Desember kl	Julekonsert	The Real Choir	Fenstad kirke	Billetter: Ring 97189144
14. Desember kl 19	Vi synger jula inn	Godt & blanda	Fenstad kirkestue	Salg av kaffe og kaker. Gratis inngang
24. Desember kl 16	Gudstjeneste	Fenstad menighet	Fenstad kirke	korp og Godt & blanda deltar
En dag i romjula	Julebukker	Godt & blanda	Nes sykehjem, Hovlandvn, Ihlegrenda	Plakater henges opp på aktuelle steder

Gamle bilder

Fotballgutter i Fenstad

Hvem er dette på bildet?

Svar kan sendes til Fenstad vel på
email fenstad-vel@hotmail.com
eller til mobil 941 51 465

Bildet er tatt i 1976 på fotballbanen
i Fenstad av Sigmund Trandum.

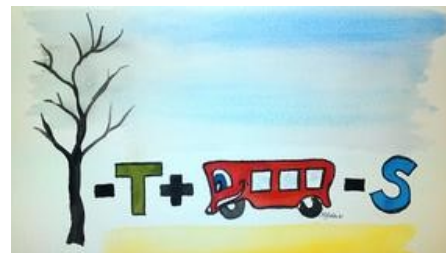
Rebus 2017—premiering

Premiering av rebusvinnere lørdag 21. Oktober kl 12:00 på Velhuset

Fenstad vel trekker vinnerne av årets Rebus jegere lørdag 21. Oktober på Velhuset i Fenstad.

Det blir åpen Kafe fra 12:00—14:00 med mulighet for å få seg en kaffe og litt å bite i.

Alle er hjertelig velkomn, enten du var med på revusen eller ikke. Vi går gjennom rebusene en for en slik at de som har lyst til å være med neste år ser hvordan dette fungerer., og får å forklare de som hadde problemer i årets.

Svar fra kommunen

Fenstad vel sendte anmodning til Nes kommune om fartsreduserende tiltak i boligområdene i Fenstad, etter forespørsel fra beboere. Vi har mottatt følgende svar:

Hei,

Takk for intinativ angående fartsreduserende tiltak i Fenstad. Nes kommune skal starte gjennomgang av skiltplan for hele Fenstad. Da vil dette være noe vi ser på i forbindelse

med dette arbeidet.

Når det gjelder fotgjengerfelt på Fv 177 og fartsreduserende tiltak på denne vegen, så er det Statens vegvesen som ivaretar dette.

Nes kommune har ikke myndighet for å gjøre noe på Riks- eller fylkesveger.

Mvh.

Solvar Sollied Hanssen
Veg-ingeniør
Nes kommune

Årnes Elektro AS

Har du gamle sikringer?

Da bør du gjøre noe med det..

Vi bygger om ditt sikringsskap til automatsikringer med inntil 8 kurser, jordfeilbryter og hovedsikring.
Pris fra 6990,- inkl mva.

6990

Gratis befaring
Vi utfører gratis befaring på alle typer oppdrag!
- Og gir deg gjerne fast pris!

Kontakt Kristian Smedsrud for gratis befaring, tlf. 63 90 07 80

Årnes Elektro AS
2150 Årnes, Tlf 63 90 07 80
post@arneselektro.no

elfag.no – når du trenger elektriker

TIPPING
RIKSTOTO
POST
BANK- & BUTIKK
APOTEK-UTSALG

NORSK TIPPING

joker
FENSTAD

ÅPNINGSTIDER
MANDAG - FREDDAG
9-20
LØRDAG
9-18

Vi kan friste med VARM LUNSJMAT Ring 63 90 41 41 og bestill PIZZA

FENSTAD AUTO AS
Vi er der du er

Eidsvollvegen 831, 2170 Fenstad. Tlf. 63 90 89 00.
Besøk oss også på: www.fenstadauto.no

Nybil • Bruktbil • Snøscootere • Service og ettermarked

Stjel varme med en CTC varmepumpe

Varmepumpene EcoHeat (væske/vann) og EcoAir (luft/vann), stjeler effektivt varme fra naturen rundt deg.

- Du sparer fra 50 til 70% av fyringsutgiftene
- Du øker verdien på huset
- Du får høy komfort og et deilig innneklima

DET ER FAKTISK
LOV Å STJELE
VARME FRA
NATUREN

Snakk med oss om hva som er riktig løsning for ditt hus.

www.NVG.as Norsk Varmegjenvinning AS
Rørlegger Ole Bohn
Eidsvollvegen, 2170 FENSTAD
Telefon 63 90 21 35. E-post: post@nvg.as

KAMPÅ A.S. SAG

**Fortsatt salg
Kampåa Sag**

50% på diverse 2.sort materialer
(Så langt lageret rekker)

YX

YX Kampå

Tlf. 63 90 43 53

Nyoppusset flott butikk og stasjon

Godt utvalg av mat:
Kebab, Hamburgere, pizza og pølser
vafler, boller,
kioskvarer og noe daglivarer

Kom innom eller ring og bestill

 Kampå bensin & service, Fenstad

Brevene himat

Takket være en regnbygge fant Espen Sørli en skatt.

Tekst: Vivi Aaslund

Espen og familien har overtatt Sørli i Åland etter bestefar Kåre. Stedet har vært i familiens eie siden Espens oldefar Halvor i 1916 kjøpte husmannsplassen som den gang het Holtet. Som vanlig var for husmannsfamilier, flyttet de fra plass til plass avhengig av hvilken bonde de var i arbeid hos. I 1898 flyttet husmann Gustav Gulbrandsen, Espens

tippoldefar, fra Tranum under Nedre Holter til Holtet. For å få bo i Holtet pliktet Gustav 12 dager i slåttonna og 12 dager i skuronna for bonden på Grinder som eide stedet.

Espen og pappa Kai Arild ville sjekke om regnskura hadde gjort skade på isolasjonen i det gamle bygget og dro opp et par lengder med golvplanker. Der, mellom bjelkelagene, lå det rundt hundre brev fra Amerika. Begge to gjorde store øyne. Brevene var fra Karl, sønn til Gustav og altså bror til oldefar Halvor, over en periode fra 1916 til rundt 1950.

Espen er i tillegg en ivrig slektsgransker og forsto at her hadde de kommet over noe verdifullt. En kulturskatt som fortalte om dagliglivet for de som hadde reist fra familie og fattigdom i Åland og begitt seg ut på en lang reise for å søke et bedre liv i USA

Håpet om et bedre liv i USA

Som i resten av Norge var fattigdommen stor i Fenstad. Fra nesten hver husmannsplass, fra Bråeng til Veset, var det noen som gjorde amerikanere av seg.

Karl Sørli blant amerikanske soldatkamerater i Luxemburg 1919 etter 1. verdenskrig. Karl står bak som nr to fra høyre

Utvandringen var i hovedsak fra 1860-årene og gjennom det første tiåret av 1900-tallet.

Karl Sørli, den yngste av barna i Holtet født i 1894, reiste som 17-18-åring til Kristiania og bodde hos broren Søren i Schweigaardsgate 48. I likhet med broren fikk han arbeid som pudser på jernbanen.

Den 12. august 1914 gikk den 20 år gamle ålendingen om bord på Kristianiafjord med reisemål Wisconsin. Reisa kostet 60 dollar den gang.

Karl var ikke den første i slekta som reiste over Atlanterhavet. Det begynte med fem av hans tanter og onkler, Gustavs søsken. De var barn av Gulbrand Arnesen Smedtangen. Av en søskenflokk på sju ble bare Gustav og Karen igjen. Smedtangen var en husmannsplass under Nedre Holter. Husene lå på jordet, Smedtanglykkja, mellom Nordby og Nordre Holen. Det er naturlig å anta det i tidligere tider bodde en smed på plassen med tilhørende smie.

De første i familien som dro, var Lisa og Maren, 31 og 23 år gamle. De dro i april

1869 med reisemål Canada. Året etter reise broren Anton Sigvart. I 1872 kom Maren tilbake og tok med seg søsteren Andrea, bror Halvor og hans kone Karen over. Søstrene bosatte seg etter hvert i Iowa, mens Anton og Halvor slo seg ned i Oconto County i Wisconsin.

De fleste emigrantene fra Fenstad så aldri sine familier eller hjemsteder igjen. Halvor, som var Karls onkel besøkte

imidlertid gamlelandet 40 år etterpå, i 1912, og inspirerte nok Karl til å ta turen over Atlanterhavet.

Både Karl og Anton endret navnene sine i USA. Gulbrandsen og Sørli ble for vanskelige. Antons og hans etterkommere heter Gilbertson mens Karl endret skrivemåten til Carl Sorlie.

Karl Sørli 25 år, tatt 1919 i USA

Kontakten med sine kjære

Karl gikk i land i New York på høsten i 1914 med kurs for Wisconsin. Der bodde han hos sin onkel Halvor og hjalp til på farmen.

Han kom aldri tilbake til Norge, til Åland eller Sørli, men han ble en ganske flittig brevskriver. Flere brev er ganske sikkert gått tapt.

I 1916 får foreldrene Gustav og Karoline en beskjed som nok skapte bekymring. Karl vervet seg som amerikansk soldat under den første verdenskrig. Da kunne han nemlig bli amerikansk statsborger etter krigens slutt – hvis han fortsatt var i live. Han ble sendt til Frankrike. Bare ett brev hjemmefra kom fram til soldat Sorlie. Det var i 1918. Karl svarer og forteller han at han er kommet tilbake fra skyttergravene og er frisk. Han skulle gjerne ha tatt seg en tur hjem, men det lot seg ikke gjøre.

I 1919 er han tilbake i Wisconsin og får seg arbeid, i skogen, som snekker, på anlegg og i veibygging. I mai 1921 har han noe å fortelle, med dårlig samvittighet: *Arbeider på veien og tjener nokså bra. Jeg kjøpte meg en automobil i våres. Jeg kjørte andres når jeg skulle gå en plass, så tenkte jeg det var bedre å ha en for meg selv. Det var dårlig av meg å kjøpe automobil. Jeg skulle tatt av de pengene og sendt hjem til dere. Da kunne jeg gjort en velgjerning, men hvis det er dårlige tider og jeg kan hjelpe dere, så skriv og la meg få vite.*

Karl ønsket seg gård og sammen med en fetter kjøpte de en for en rimelig penge. Der dyrket de hvete og mais. Noen år var det gode avlinger, men tørken var et stort problem.

Hjemlengselen kan av og til leses mellom

linjene.

I brevet fra mai 1922 er han nærmest poetisk: - *Nu galer vel gjøken og orhanen spiller sine buldrende toner. Vel, jeg skulle like å gå ut på Putten i morgen tidlig og brenne*

løs på de, men det er litt langt å gå.

Våren 1927 drømmer han seg tilbake om orrhaneleik i Langvassdalen. – *Nu må jeg fornøye meg med ender men de er ikke så harde å få som orrhanen, ikke moroa som brukte å være i Langvassdalen når vi møttes der for jakten. Men det var alt jeg fikk også ved siden av våte klær.*

Høsten 1927 kunne han fortelle at han hadde vært på kinematograf og sett lysbilder fra Mjøsa, Lillehammer og Oslo. – *Jeg skal si deg at det var forunderlig syn. Tømmerhugging. Jeg syntes jeg var oppe ved Jellumsvangen eller Unilstadvangen.*

Karl var glad i jakt. I Wisconsin jaktet han på hjort og som han skrev etter jakt da han var i Texas i desember 1927: - *Jeg jaktet på prærien, men der var det ikke så ulendt som i Mysudalen.*

Vinteren 1927/28 var første vinteren han ikke hadde arbeid. Han hadde spart seg opp noen penger og dro ut på en langt reise, helt ned til grensa mot Mexico. Der hadde han ligget i telt omringet av klapperslanger og andre krypdyr. Temperaturen kom opp i 70-80 grader mens i Wisconsin hadde det vært nede i hele -36 grader.

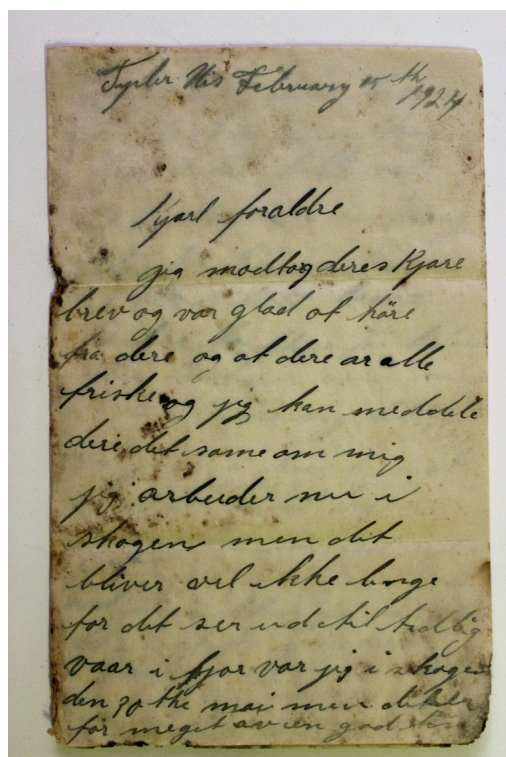
...så det var stor forandring på klimaet. Dette forvirret nok ålendingene noe der Karl opererer med Fahrenheit og ikke Celcius-skalaen. – Men det var en god trip, jeg var der hvor bomulden og risengryn og alle slags frukter gror.

Engelske ord og vendinger kommer tydeligere fram i brevene etter som årene går siden han dro fra Norge.

Og det gikk nok mange brev fra Åland til Gillette i Wisconsin der Karl slo seg ned. Kanskje noen av de brevene også er bevart. Det er et spørsmål som det gjenstår å få svar på. Tydeligvis får han spørsmål om og hilsener til kjente og kjære. Gjennom Karl sendte Gustavs søsken og flere tidligere ålendinger hilsener hjem. Vi får blant annet et innblikk i livet og alderdommen til Peder Hansen Aarhus og hans kone Tea og hennes søster Grete som var fra Helstad.

For noen gikk det lang tid før nyhetene nådde fram: - *Får høre at Ole Århus er død. Har fortalt Peder det og han sa at det gikk tre år før han fikk høre at søsteren hans var død.*

Karl avsluttet alltid sine brev med en vakker hilsen: - *Dere må alle være hilset fra deres sønn og broder, først og sist min moder og fader, deres sønn langt borte, Karl Sørli.*

Styret i Fenstad Vel

Leder	Roald Wessel Finstad	Telefon 99 62 96 60	roaldwf@online.no
Nestleder	Terje Woldsnes	Telefon 91 37 43 29	tw@bama.no
Sekretær	Mads C Oppegaard	Telefon 97 75 61 95	mads.oppegaard@vegvesen.no
Kasserer/Fenstadsøkningen	Boye Tranum	Telefon 94 15 14 65	boye.tranum@dnvgl.com
Styremedlem	Kari Engh Nyjordet	Telefon 41 69 70 21	kari.ENGH.nyjordet@tbane.no
Styremedlem	Astrid Jakobsen	Telefon 41 53 39 38	astrid@fargerike-sletvold.no
1. vara	Arne Hovland	Telefon 92 41 19 26	arne-hovland@hotmail.com
2. vara	Tom Erik Johansen	Telefon 99 12 29 09	tome-joh@online.no

Konto: 0540 08 48612 • Vi er med i grasrotandelen, gi din støtte til Fenstad Vel • Org.nr. 994 547 798 • www.fenstad.no
Bli Medlem • Kontingent kr 250,- for husstand, kr 150,- for pensjonister • Betal til konto 0540 08 48612 • Vipps 21271

Fenstad veiviser'n

Fenstad Auto 63 90 89 00	Kampå Bensin & Service 63 90 43 53	Fenstad Spa AS 66 10 08 25	AS Norsk Varmegjenvinning 63 90 21 35
Joker Fenstad 63 90 41 41	Sagutstyr AS 67 21 45 09	Kampåa Sag DA 63 90 55 08	Bråthen Maskinservice 906 22 692
Hårstua ANS 63 90 47 17	Kårstad Trevarefabrikk 63 90 41 71	Interiørglede Gardin- og interiørsøm 91 15 19 22	My Beloved Ones Håndlaget barnetøy 93 28 72 62
Ringlid Eiendom AS Tømrertjenester 90 36 34 96			

Redaksjonen i Fenstadsøkningen oppfordrer bedrifter og virksomheter i Fenstad til å melde fra slik at denne veiviseren blir så oppdatert som mulig.
Innspill kan sendes til fenstad-vel@hotmail.com

LEIE AV FENSTAD VELHUS

Kontakt for
bestilling :

Astrid Jakobsen tel 415 33 938

Tid medlem/ikke medlem

Ukedager: 500 /600

Fredag til søndag 1700/1800

Pluss 300 for vask pr leie

KÅRSTAD

TREVAREFABRIKK

Etablert 1949

Gode trapper fra første trinn

Movegen, 2170 FENSTAD • Tlf: 63 90 41 71 • Faks: 63 90 91 78
k-kaarst@online.no • www.kaarstadtrapp.no